

Warszawa, 2010-03-17

MINISTER OBRONY NARODOWEJ
604/434/O3/10/MG

Pan Bogdan BORUSEWICZ

MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Stanisława Iwana podczas 49. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 18 lutego 2010 r. (BPS/DSK-043-2473/10) w sprawie likwidacji Wojskowego Sądu Garnizonowego w Zielonej Górze, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Z dniem 1 lipca br. wchodzi w życie rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie *zniesienia niektórych wojskowych sądów garnizonowych oraz zmiany rozporządzenia w sprawie utworzenia sądów wojskowych oraz określenia ich siedzib i obszarów właściwości* (Dz. U. Nr 32, poz. 175), które m.in. przewiduje rozformowanie wojskowych sądów garnizonowych w Bydgoszczy, Krakowie i Zielonej Górze. Sprawy wszczęte i niezakończone zostaną przejęte przez wojskowe sądy garnizonowe w Lublinie, Poznaniu i Warszawie.

Powyższe zamierzenie podyktowane było koniecznością dostosowania liczby sądów wojskowych i terytorialnego zakresu ich działania do obecnego stanu przestępczości w podległych jednostkach wojskowych oraz związanego z nim obciążenia poszczególnych sądów.

Zachodzące zmiany polegające na zmniejszeniu liczebności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, ich profesjonalizacji oraz w zakresie reorganizacji jednostek wojskowych, w radykalny sposób wpłynęły na stan przestępczości żołnierzy. Równocześnie obszar spraw karnych wyznaczających jurysdykcję sądów wojskowych został ograniczony w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2009 r. nowelizacji ustaw: z dnia 6 czerwca 1997 r. – *Kodeks postępowania karnego* (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.), z dnia 10 września 1999 r. – *Kodeks karny skarbowy* (Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765 ze zm.) oraz z dnia 24 sierpnia 2001 r. – *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 848 ze zm.). Spowodowało to zauważalny spadek liczby prawomocnych skazań przez sądy wojskowe.

Wojskowy Sąd Garnizonowy w Zielonej Górze po poprzedniej reorganizacji sądownictwa wojskowego, począwszy od 1998 r. funkcjonował jako Wydział Zamiejscowy Wojskowego Sądu Garnizonowego w Poznaniu. Zwiększenie liczby spraw i obciążenia sądu spowodowało możliwość ponownego „usamodzielnienia się” jako odrębnej jednostki orzeczniczej, co nastąpiło z dniem 1 stycznia 2002 r. Analiza danych statystycznych wskazuje, że Wojskowy Sąd Garnizonowy w Zielonej Górze jest sądem o niskim obciążeniu i wpływie spraw z obszaru swej właściwości obejmującej województwo lubuskie. Brak jest również przesłanek wskazujących na możliwość istotnej zmiany i zwiększenia wpływu spraw w dającej się przewidzieć przyszłości.

Zestawiając stan obciążenia obu sądów porównywanych w oświadczeniu Pana Senatora Stanisława Iwana (w Zielonej Górze i Poznaniu), należy stwierdzić, że istotnie ilość spraw pozostających do rozpoznania w sądzie znoszonym jest większa, tym niemniej, według aktualnych danych po dwóch miesiącach br., nie jest to różnica znaczna (jest to dziesięć spraw w stosunku do trzynastu osób). Natomiast przywołana ściągalskość kosztów sądowych i grzywien w Wojskowym Sądzie Garnizonowym w Poznaniu jest wyższa o 8% w przypadku przestępstw i 18% w przypadku wykroczeń, w stosunku do danych z Wojskowego Sądu Garnizonowego w Zielonej Górze. Również Wojskowy Sąd Garnizonowy w Poznaniu, według danych z pierwszego półrocza ubiegłego roku, obsługiwał więcej jednostek penitencjarnych z większą liczbą osób skazanych i tymczasowo aresztowanych, przy tej samej liczbie aresztów dyscyplinarnych, a z większą liczbą żołnierzy zatrzymanych i osadzonych w trybie ustawy z dnia 4 września 1997 r. *o dyscyplinie wojskowej* (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 370 ze zm.)

Odnosząc się z kolei do zarzutu ograniczenia konstytucyjnego prawa obywatela do sądu należy zauważyć, że uczestnicy postępowań w sądach wojskowych to w przeważającej części żołnierze zawodowi, którzy obowiązek stawiennictwa na rozprawach realizują w oparciu o skierowania służbowe. Wydaje się, że zwiększenie kosztów procesu karnego nie będzie miało miejsca ze względu na obowiązywanie licznie stosowanych przepisów umożliwiających konsensualną formę procesu karnego, tj. bez wymogu obecności na rozprawie wszystkich uczestników postępowania. Dążeniem do zapewnienia odpowiedniej realizacji konstytucyjnego prawa do sądu jest wybór i pozostawienie Wojskowego Sądu Garnizonowego w Poznaniu spośród sąsiadujących sądów o najniższym wpływie spraw, którego dogodniejsze położenie i lepsza infrastruktura komunikacyjna sprzyjają sprawniejszemu dostępowi do sądu z województw lubuskiego i kujawsko-pomorskiego, tj. z właściwości znoszonych sądów w Zielonej Górze i Bydgoszczy.

Równoległe z pracami legislacyjnymi zmierzającymi do racjonalizacji wykorzystania kadr sądownictwa trwają prace nad nowelizacją ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – *Prawo o ustroju sądów wojskowych* (Dz. U. z 2007 r. Nr 226, poz. 1676 ze zm.). Dążeniem nowelizacji jest zapewnienie możliwości przejścia sędziów wojskowych ze znoszonych sądów do kadry orzeczniczej sądów powszechnych oraz preferowanie w zatrudnieniu w tych sądach urzędników i pracowników znoszonych sądów, tym niemniej jednak będzie to miało istotny wpływ na podstawowe życiowe problemy zwolnionych urzędników i pracowników sądu, których indywidualne uwagi i plany w dalszym rozwoju zawodowym będą uwzględniane w możliwie największym stopniu.

Do zatrudnionych w znoszonych sądach sędziów i pracowników będą miały zastosowanie uregulowania ustawy – *Prawo o ustroju sądów wojskowych*, ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.), a także ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. *o pracownikach sądów i prokuratury* (Dz. U. Nr 162, poz. 1125 ze zm.).

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia pozostaję w przekonaniu, że uzna je Pan Marszałek za wystarczające.

Z wyrazami szacunku i poważania

Bogdan KLICH